

RYCHLOKURZ NĚMČINY

Utekl vám začátek seriálu? Předplatné si můžete objednat na tel. 225 555 533 nebo na internetové stránce www.lidovenoviny.cz/jazyky. V ceně předplatného je i přístup do digitálního archivu Lidových novin, o žádný díl tak nepřijedete.

ACHTUNG, FEHLER!

Sich treffen mit versus treffen

Jsme domluveni? Zapomeneme-li na předložku *mit* – *s* a zvrtné *sich* – *se* u německého slovesa *treffen* – *setkat se s*, není to žádná katastrofa. Slovesa *sich treffen mit* a holé *treffen* znamenají totiž to samé – *potkat někoho*. Jen s tím rozdílem, že v první variantě jsme na setkání domluveni, kdežto v druhé sice taky, ale můžeme se potkat i náhodně. První verze může být použita také při domlouvání milostných schůzek.

ZWISCHENDURCH AUF URLAUB. Städte am Wasser haben eine besondere Atmosphäre: Prag zum Beispiel – oder Konstanz. Durch die größte Stadt am Bodensee fließt auch der Rhein. Sehr beliebt sind hier die Biergärten direkt am Fluss, im Bild das traditionelle Constanzer Wirtshaus aus dem Jahr 1899. Man trinkt ein kühles Bier, schaut in den Abendhimmel – und fühlt sich wie im Urlaub. FOTO ARCHIV

SLOVO DNE

Alleskönner

Spojme-li slova *alles* – *vše* a *können* – *umět* a přidáme-li příponu *-er*, vytvoříme německé označení *der Alleskönner*, které odpovídá českému *všeumělovi*. Podobně jako *Hansdampf in allen Gassen* nebo *Tausend-sassa* značí aktivního a mnohostranného člověka, který oplývá univerzálním talentem, nicméně nevyniká v ničem konkrétním. V německých zemích se můžeme setkat i se slovem *Alleswissner* – *všeználek*. Anglicky bychom řekli *Jack of all trades* nebo *master of none*. Německý výraz *všeuměl* hojně využívá reklama – například v nejrůznějších produktech na čištění a mytí. Zobrazen je často muž s několika chapadly, v nichž drží předměty, které se vztahují k produktu.

GRAMATICKÁ ÚSKALÍ

Reflexive Verben: zvrtná slovesa

Německá zvrtná slovesa se nám mohou zdát lehce problémová, protože úplně neodpovídají svým českým ekvivalentům. Na rozdíl od naší mateřštiny, v níž si vystačíme s tvary *se* (v němčině většinou **4. pád**) a *si* (v němčině většinou **3. pád**), které zůstávají ve všech osobách neměnné, si němčina v tomto ohledu s jazykem více pohrává.

Zvrtné tvary se totiž odvozují od dané osoby v příslušném pádu. *Sich* je tak spojené *mich* (4. pád) a *mir* (3. pád), např. *Ich wasche mich*. – *Myji se* nebo *Ich wasche mir das Gesicht*. – *Myji si obličej*. Dále *du* se pojí s *dich* (4. pád) a *dir* (3. pád). V ostatních osobách jsou zvrtné tvary vždy v obou pádech stejné. *Er, sie, es* mají zvrtný tvar: *sich* (3. i 4. pád). A podobně *wir* má zvrtné *uns*, *ihr* má zvrtné *euch* a *sie* se pojí se zvrtným *sich*. Tvar *sich* se vyskytuje také v základním tvaru slovesa, např. *sich freuen* – *těšit se*, *sich erholen* – *odpočinout si*.

Zajímavé je také sloveso *sich vorstellen* – *představit se* (4. pád) a *představit si* (3. pád). Někteří česká zvrtná slovesa naopak v němčině zvrtná nejsou, např.: *heißen* – *jmenovat se*, *passieren* – *stát se*, *lernen* – *učit se*, *spielen* – *hrát si* nebo *fragen* – *pít se*.

DER, DIE, DAS...

1. Tschechien? Nur über meine Leiche!

Das ist nicht dein Ernst, Emma. *Auf keinen Fall!*“, sagte Alex, mein Mann, auf die **Idee**, nach Tschechien **umzuziehen**. Er wusste, dass ich als Dozentin ein Jahr an einer Universität im Ausland **verbringen** muss. Als Engländer hatte er nie viel Sonne **genossen** und hatte gehofft, dass wir in ein warmes Land **irgendwo** im Süden Europa übersiedeln: nach Frankreich, Italien oder vielleicht Griechenland. Aber für mich war Tschechien die **einzige Wahl**.

Zum ersten Mal war ich hier kurz nach der **Wende** 1989. Wie alle Deutschen wollte auch ich Prag, den mysteriösen Ort im **ehemaligen** Ostblock, besuchen. Ich kam als 15-jährige Gymnasialschülerin und wohnte bei einer Tante. Meine Großeltern waren **nämlich** Tschechen, die nach Deutschland emigriert waren, und so habe ich

EMMA

hier ein paar **entfernte** Verwandte. Ich war **von der Stadt begeistert**: die schönen historischen Bauten, die **schmalen Gassen** in der Altstadt, die billigen Restaurants und die Leute, die auf den ersten **Blick** ein bisschen unfreundlich, dann aber doch sehr **nett** waren. Man konnte sehen, wie sie sich über die neu gewonnene Demokratie freuen. Der Umzug mit zwei Kindern war

nicht einfach. Wir mussten eine Wohnung, einen Job für Alex und den Kindergarten und die Schule für unsere Kinder **besorgen**. Aber dann hat alles vor allem dank Alex gut geklappt. Mein Mann ist ein **Alleskönner**.

„Wärest du jetzt lieber in Frankreich, Alex?“ frage ich meinen Mann. Wir sitzen auf einem **Boot** auf der Moldau. Es ist ein schöner, sonniger Tag im Mai. Wir wohnen hier schon seit fast zehn Monaten. Wir haben eine schöne 4-Zimmer-Wohnung im Viertel Podolí **gemietet**. Alex hat einen gut bezahlten Job in einer IT-Firma und ich bin deutsche Lektorin an der Philosophischen Fakultät. Unser Sohn Sam, 7 Jahre alt, ist in der ersten Klasse an einer internationalen Schule und unsere Tochter Sara, 4 Jahre alt, im tschechischen Kindergarten.

Alex trinkt von seinem Bier, **lächelt mich an** und sagt: „Auf keinen Fall!“

Téma: slovíčka & fráze

e Idee – nápad, myšlenka
umziehen – přestěhovat se
verbringen – strávit
genießen – užít si, dopřát si
irgendwo – někde
einzig – jediný
e Wahl – volba
e Wende – převrat
ehemalig – bývalý
nämlich – totiž
entfernt – vzdálený
schmal – úzký
e Gasse – ulička
r Blick – pohled
nett – příjemný
besorgen – obstarat, zajistit
s Boot – loď
mieten – pronajmout si
nur über meine Leiche – jen přes mou mrtvolu
das ist nicht dein Ernst – to nemyslíš vážně
auf keinen Fall – v žádném případě
von etwas begeistert sein – být z něčeho nadšený
jemanden anlächeln – usmát se na někoho

Eintopf: Liebe geht durch den Magen

Rezept: slovíčka & fráze

s Hammelfleisch – skopové maso
e Liebesbeziehung – milostný vztah
s Gericht – pokrm
e Garzeit – doba vaření
r Topf – hrnec
e Petersilienwurzel – petržel (kořen)
würfeln – nakrájet na kostičky
r Lauch – pórek
e Fleischbrühe – masový vývar
aufgießen – zalít, podlít při pečení
lecker – chutný, lahodný
e Sicherheit – jistota, záruka
sättigen – zasytit
Zutaten mit Fleischbrühe aufgießen – ingredience zalít masovým vývarem
in Streifen schneiden – nakrájet na proužky
einfach in der Zubereitung – snadná/ý na přípravu
das Fleisch anbraten – opéct maso
der jeweiligen Garzeit entsprechend – odpovídající příslušné době vaření

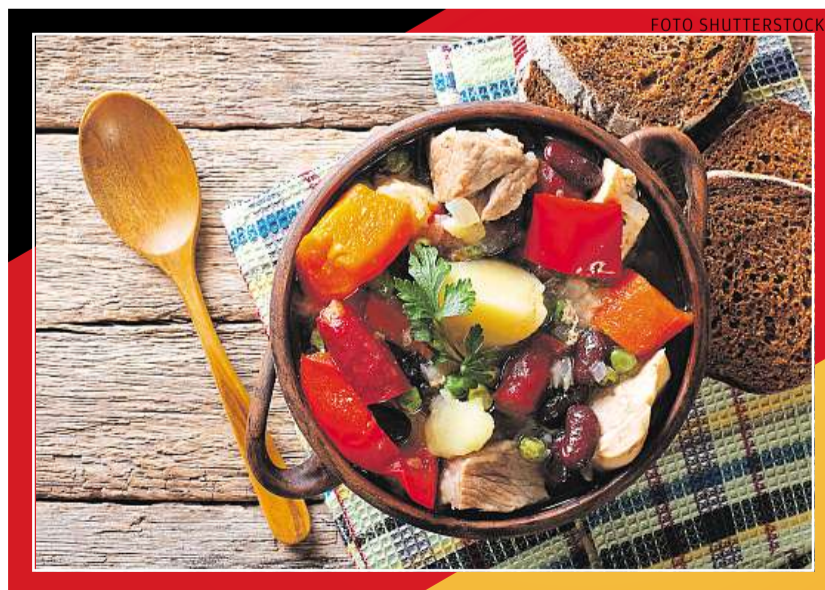
V němčině se standardně neuvádí fonetický přepis slov, většina se totiž stejně čte, jako píše. Pokud přepis ale přeci jen existuje, najdete jej v online slovníku Duden – www.duden.de.

Zutaten : 500 g Rind-, Schweine- und Hammelfleisch * 500 g Kartoffeln * 250 g Karotten * 250 g Petersilienwurzeln * 1 Kohl * 250 g Lauch * Knoblauch * 2 Zwiebeln * 500 ml Fleischbrühe * Salz * Pfeffer * Kümmel * Paprikapulver * Petersilie * 2 EL Öl

Ich glaube, in jeder **Liebesbeziehung** erinnert man sich noch nach vielen Jahren daran, was man als erstes gemeinsames **Gericht** mit der Partnerin oder dem Partner gegessen hat. Wollen Sie wissen, was ich damals zum ersten Mal für meinen geliebten Alex gekochte habe? Natürlich unser traditionelles Gericht – Eintopf!

Diese Köstlichkeit ist ganz **einfach in der Zubereitung**: Zuerst habe ich **Rind-, Schweine- und Hammelfleisch** unter fließendem Wasser abgespült, in Würfel geschnitten und scharf **angebraten**. Dann habe ich Gemüse (**entsprechend der jeweiligen Garzeit**) in den **Topf** gegeben. Kartoffeln, Karotten und **Petersilienwurzeln** habe ich **gewürfelt**. Kohl und **Lauch** habe ich **in Streifen geschnitten** und noch Knoblauch und Zwiebeln dazugegeben. Alle **Zutaten habe ich mit Fleischbrühe aufgegossen** und gegart, bis die Suppe fertig war.

Mein Eintopf war von seiner Konsis-

tenz echt dick, aber die Zutaten waren weich und **lecker**! Dieses Eintopfgericht heißt Pichelsteiner Fleisch oder einfach nur Pichelsteiner. Man sagt, dass ein großer Suppenkessel für eine Suppe früher Pichel genannt wurde. Das weiß ich nicht, aber was ich mit **Sicherheit** weiß, ist, dass Alex meinen Pi-

chelsteiner mochte! Eigentlich gibt es viele verschiedene Eintopfgerichte. Ursprünglich handelte es sich allgemein um **sättigende** Suppen, die aus den Zutaten, die man gerade zu Hause hatte, zubereitet wurden. Man verzehrte sie als Hauptgericht. Viel Spaß und Erfolg beim Kochen!

CVIČENÍ **Vyberte:** Těším se. – Ich freue **sich** / **dich** / **mich**. Odpočineme

si. – Wir erholen **uns** / **sich** / **euch**. Jana **se** ptá. – Jana fragt **sich** / **uns** / **sloveso není zvrtné**. Jmenuješ **se** Pavel? – Heißt du **dich** / **sloveso není zvrtné** / **sich** Pavel? – Emma a Alex **si** myji ruce. Emma und Alex waschen **sich** / **uns** / **dir** die Hände. Alexandra **se** v tom městě nevyznala. – Alexandra kannte **sich** / **ihr** / **sloveso není zvrtné** in der Stadt nicht aus.

Řešení: Ich freue mich. / Wir erholen uns. Alexandra kannte sich in der schönen Emma und Alex waschen sich die Hände. / Heißt du Pavel (sloveso není zvrtné) / Jana fragt. (sloveso není zvrtné) /

Připraveno ve spolupráci s jazykovou agenturou Skřivánek

Autoři: Viktorie Hanišová, Nicola Chacholos, Sandra Dudek
Hlavní supervize: Jiřina Dunková
Supervize: Tereza Najberková, Aneta Čebíšová